

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VICEPREZIDENTS

JURIS EKMANIS

02.12.1941–09.04.2016

9. aprīlī savā 75. mūža gadā pēc smagas slimības aizsaules ceļos aizgājis ilggadējais Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) prezidents (2004–2012) un Fizikālās enerģētikas institūta direktors (1989–2014), Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas akadēmiķis un LZA viceprezidents Juris Ekmanis. Daudzus gadus un daudzus amatos viņš koordinēja zinātnes dzīvi neatkarīgajā Latvijā un bija iemantojis zinātnieku sabiedrības cieņu ar savu nosvērtību, daudzpusīgo erudīciju un prasmi diplomātiski nokārtot samilzušas problēmas, uzturēt dialogu un veicināt Baltijas valstu zinātnieku sadarbību.

Jura Ekmaņa darbību zinātnes organizēšanā lielā mērā noteica viņa fizika profesija, teicamā izglītība un sevis pilnveidošana. Savulaik viņš absolvēja tagadējo 1. Rīgas Valsts ģimnāziju (1959), LVU Fizikas un matemā-

tikas fakultāti (1964), strādāja kādreizējā Salaspils Atomreaktorā un ZA Fizikas institūtā pie profesora Kurta Švarca. Abas savas disertācijas aizstāvēja Tartu (attiecīgi 1973. un 1984. gadā). Vēl padomju laikā ilgstoši papildinājās ASV (Kornela un Kalifornijas universitātēs), stažējās arī Kanādā un Lielbritānijā. Pirmie pētījumi bija saistīti ar pusvadītāju materiāliem, dielektriķiem un radiācijas defektiem jonu kristālos. Kopš 1987. gada viņš pievērsās enerģētikai. Jura Ekmaņa rezdes lokā Fizikālās enerģētikas institūtā bija enerģijas efektivitātes un energosistēmu attīstības jautājumi Latvijā.

Aizgājēja zinātniskajā kontā bija ne mazums atzinīgi novērtētu pētniecisku publikāciju, taču neatkarīgās Latvijas apstākļos viņš vairāk pievērsās zinātnes organizēšanai, būdams Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas priekšsēdētājs (1991–2004), LZA viceprezidents (1994–2004, 2012–2016), LZA prezidents (2004–2012), Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs (1997–1998, 2002–2007), Latvijas Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja vietnieks (2000–2008) un tās loceklis līdz aiziešanai mūžībā, kā arī neskaitāmu citu atbildīgu pienākumu veicējs augstākās izglītības un zinātnes jomā.

Juris Ekmanis apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (2009) un saņēmis daudzus citus apbalvojumus un pagodinājumus. Darbabiedru un kolēģu mīlestība pavadījis Juri Ekmani mūžības ceļos.

Sit tibi terra levis!

Latvijas Zinātņu akadēmija